

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5 Vtrum sit vitium capitale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Ad hoc dicitur, suppositis his quae in praecedenti lib. dicta sunt, quod suppositum est falsum: quoniam actus exterior addit bonitatem, vel malitiam actui interiori, ut etiam August. dicit. Actus enim exterior auget bonitatem, vel malitiam actus interioris: ita quod uelle homicidium committere, minus malum est, quam uolendo committere homicidium. Ipsa enim, executione addit grauitatem, & quantum ad propositum spectat, graue nocumēti illi proximo ex ipsa executione, quā non inter actus interior.

Ad probationem autem ex hac littera, conceditur littera haec, sed negatur sequela illius suppositi ex hac littera. Nam ex hoc, quod quicquid uicū est in arbore, est in radice, non sequitur, quod arbor nihil inter, aut uitalis perfectionis addat supra radicem. Multas enim perfectiones uitalis addit arbor supra radicem, ut patet: & simile est in proposito, quod auctor expressit in littera, ut similes radices uoluntatem in teras. Unde cum hoc, quod quicquid culpe est in actu exteriori, est ex interiori odio participato, & inclusio in actu exteriori, stat quod actus exterior addit culpabilem grauitatem, immo ex hoc ipso, quod actus interior progreditur in exteriorem, crescit malitia: sicut ex hoc, quod radix profert plantam, crescit, uita. Ad primum autem argumentum negatur maior. Ad probationem dicitur, quod actus exterior habet aliquid grauitatis culpabilis, quod non habet actus interior solus: enim ad ipsum fit comparatio. Nam si ad actum interiore conuenit exteriori ferret comparatio, diceretur, quod aqua est uitalis malitia per uiam redundante hinc, & inde, ut in praecedenti lib. patet.

Ad cum arguitur, aut illud grauitatis, quod addit exterior actus, subordinatur interiori, aut non, respondetur, quod iam digressio fit ab actu interiori solo, seu secundum se, ad ipsummet conuenit, seu ut ratio est exterioris actus, & propterea egredimur extra propositam comparationem. Veruntamen sequendo directionem argumenti, respondetur, quod subordinatur ut executione apponitur. Et cum ex hoc inferitur, Ergo in actu interiori est aliquid grauitatis correspondens illi parti, quam addere dicitur actus exterior, conceditur, quia, ut dictum est, ex actu interiori dicitur fit actus interior conuenit sed cum dicitur, ergo haec grauitas praerat in actu interiori, negatur. Aliud est enim grauitatem hanc inueniri in actu interiori coniuncto exteriori: & aliud est inueniri in actu interiori secundum se. Primum est uerum secundum falsum. Et rursus, Aliud est huiusmodi grauitatem in actu interiori coniuncto exteriori inueniri, & aliud est in eodem proueniri. Primum est uerum secundum falsum. Et rursus, Aliud est huiusmodi grauitatem oriri radicaliter ex actu interiori: & aliud est perfectionem, & consummationem habere ex illo. Nam primum est uerum secundum falsum. Haec ergo distincte consideranda, & solues obiecta.

Ad secundum dicitur, quod Maior modificatione eget. Nam aliud est loqui de communi bonis & malis actibus in sua abstractione simplici: & aliud de eodem contracto ad consonantiam, vel dissonantiam rationi recte. Nam licet primo modo non agatur, secundo tamen modo agatur: & sic est in proposito. Non est prope contra recte rationis iudicium, est non commune bonis & malis actibus, sed contractum ad malum morale, & ex hoc oportet peccatum grauari.

Ad tertium dicitur, quod in littera explicatur, quod neutro modo est sermo, sed tertio modo. Ex nocumento quod inferitur ei, contra quem peccat. Sub hoc n. comprehenditur quae ipse, siue alius, non ut ipse, uel alius, sed ut est, contra quem directe, seu per se peccatur. Et ex hoc excluditur obiectione apposta de nocumento proprie mortis spiritualis. Nam huiusmodi nocumentum non per se intenditur per odientem, aut occidentem: sed malum illius, qui odio habetur, aut occiditur siue ipse, siue alius sit, per se & directe intenditur per odium, & homicidium. Contra illud peccat homicidium,

vel odio per se directe. Mors autem spiritualis propria praeter intentionem incurritur. Mallet enim non incurere illam odiens, aut occidens, qui tamen directe uult se, uel illum occidere.

Ad obiecta deinde ex auctoritatibus respondetur. Et quatuor ad illud Chrysostomi, negatur Maior, quod ad deordinationem peccatis. Quod n. maius est in peccato, non oportet quod sit maius ex parte deordinationis peccatis. Potest n. maius esse in peccato aliunde, si ex nocumēto, ut in littera dicitur. & sic intellexit Chrysostomus.

Ad aliud ex Augustini responsum est, si quod grauitas peccatorum quod ad nocumēti, attenditur penes nocumēti per se intenti, & non penes id quod praeter intentionem peccatis interuenit. Arguēs, de tali peccato des nocumēto loquitur, quod est commune omni peccato mortali.

Super Quaestiones trigesimaquarta articulum quintum. In ar. 1. eiusdem quaestio. Martinus occurrit, primo arguēs contra rationem conclusionis: deinde soluens eam. Ratio, inquit, multipliciter deficit. Primo, quia non consonant alii Sancti Thomae opinionibus: quoniam cum hoc, quod aliquid uitium est maximum in grauitate, stat quod sit uitium capitale: ergo ex grauitate odii non potest concludi, quod odium non est uitium capitale. Secundo quia uitium minus graue aut potest oriri ex grauiori, aut non. Si sic, ergo nulla ratio cogit, quin simul sit odium esse grauissimum & capitale. Si non, ergo tot, & tanta.

Deinde soluendo rationem dicit. Concedo quod regulariter ita est, quod ab aliquo, quod est minus secundum naturam, primo receditur: sed non oportet, quod a quolibet, quod est minus secundum naturam, primo recedatur, quam peneniat ad uitium. Non enim oportet adulterum prius fuisse fornicarium.

Ad horum primum dicitur, quod argumenta illa non sunt contra hanc litteram, ut arguens somnauit: quoniam auctor non ex excellentia grauitatis, sed ex ordine deiectionis naturalium perfectionum, ordinate se habentium procedit, & concludit odium non esse uitium capitale, ut clare patet in littera. Ex hoc namque quod magis secundum naturam est perfectio dilectionis Dei & proximi, quam alia perfectiones aliarum uirtutum, & primum in compositione est uitium in destructione, procedit & inferit, quod prior est deieccio aliarum uirtutum per alia uitia, quam deieccio dilectionis per uitium odii. Vbi patet, quod sine fit grauius, siue non, nihil ualeat quod ad rationem istā. Et propterea non sunt recitata oia, quae ille somnauit esse contra hanc rationem.

Ad solutionem rationis dicitur, quod ipsa responsio istius est confirmatio rationis: quoniam ratio non affertur ad ostendendum, quod quicumque odit, oportet quod habuerit omne minus uitium: sed ad ostendendum naturalem ordinem uitii, quod est odium ad alia uitia. Naturalis autem ordo optime ostenditur per id, quod regulariter inuenitur. Et ideo ex illa concessione, quod hoc est uerum regulariter, non soluitur, sed confirmatur ratio, quae loquitur de necessitate naturalis progressus uitiorum secundum se, & non de necessitate logica, aut contra libertatem humani peccantis, qui prius eligere potest posterius, quam prius.

In eodem articulo in responsione ad primum, Martinus occurrit contra auctorem hic, dicens. Ista solutio non placet mihi, tum primo, quia secundum Aristotelem in praedicationis, qui uult redire a uitio ad uirtutes, paulatim recedere debet, & secundum gradus uirtutum ascendere: tum secundo, quia secundum doctrinam omnium sanctorum, in uirtutibus primo gradum incipientium, deinde proficientium, & tertio perfectorum attingimus: tum tertio, quia uel loquitur hic Tho. de charitate infusa, uel acquisita. Si de acquisita, illa non est perfectissima uirtus. Si de infusa, tunc constat, quod multe uirtutes sine ea frequenter acquiruntur.

Ad primum horum dicitur, quod primum documentum, scilicet de recessu a uitio, non est Aristotele, sed oppositum potius ab ipso docetur in 2. Ethic. ubi non exemplariter, sed ex proposito docet de uirtutum aliquo uitio, ualde elongare se ab illo.

Secunda Secunda S. Thomae. M 3 debere,

ARTICULVS V.

Utrum odium sit uitium capitale.

Ad quintum sic proceditur. Videtur, quod odium sit uitium capitale. Odium n. directe

opponitur charitati: sed charitas est principalissima uirtutum, & mater aliarum. ergo odium est maximum uitium capitale, & principium omnium aliorum.

Prat. Peccata oriuntur in nobis secundum inclinationem passionum, secundum illud ad Roma. 7. Passiones peccatorum operabantur in membris nostris, ut fructificarent morti: sed in passionibus animae ex amore, & odio uidentur omnes aliae sequi, ut ex supra dictis patet. ergo odium debet poni inter uitia capitalia.

Prat. Vitium est malum morale: sed odium principalius respicit malum, quam alia passio. ergo uidetur, quod odium debet poni uitium capitale.

Sed contra est, quod Grego. 31. Moral. non enumerat odium inter septem uitia capitalia.

Ratio, inquit, multipliciter deficit. Primo, quia non consonant alii Sancti Thomae opinionibus: quoniam cum hoc, quod aliquid uitium est maximum in grauitate, stat quod sit uitium capitale: ergo ex grauitate odii non potest concludi, quod odium non est uitium capitale. Secundo quia uitium minus graue aut potest oriri ex grauiori, aut non. Si sic, ergo nulla ratio cogit, quin simul sit odium esse grauissimum & capitale. Si non, ergo tot, & tanta.

Deinde soluendo rationem dicit. Concedo quod regulariter ita est, quod ab aliquo, quod est minus secundum naturam, primo receditur: sed non oportet, quod a quolibet, quod est minus secundum naturam, primo recedatur, quam peneniat ad uitium. Non enim oportet adulterum prius fuisse fornicarium.

Ad horum primum dicitur, quod argumenta illa non sunt contra hanc litteram, ut arguens somnauit: quoniam auctor non ex excellentia grauitatis, sed ex ordine deiectionis naturalium perfectionum, ordinate se habentium procedit, & concludit odium non esse uitium capitale, ut clare patet in littera. Ex hoc namque quod magis secundum naturam est perfectio dilectionis Dei & proximi, quam alia perfectiones aliarum uirtutum, & primum in compositione est uitium in destructione, procedit & inferit, quod prior est deieccio aliarum uirtutum per alia uitia, quam deieccio dilectionis per uitium odii. Vbi patet, quod sine fit grauius, siue non, nihil ualeat quod ad rationem istā. Et propterea non sunt recitata oia, quae ille somnauit esse contra hanc rationem.

Ad solutionem rationis dicitur, quod ipsa responsio istius est confirmatio rationis: quoniam ratio non affertur ad ostendendum, quod quicumque odit, oportet quod habuerit omne minus uitium: sed ad ostendendum naturalem ordinem uitii, quod est odium ad alia uitia. Naturalis autem ordo optime ostenditur per id, quod regulariter inuenitur. Et ideo ex illa concessione, quod hoc est uerum regulariter, non soluitur, sed confirmatur ratio, quae loquitur de necessitate naturalis progressus uitiorum secundum se, & non de necessitate logica, aut contra libertatem humani peccantis, qui prius eligere potest posterius, quam prius.

In eodem articulo in responsione ad primum, Martinus occurrit contra auctorem hic, dicens. Ista solutio non placet mihi, tum primo, quia secundum Aristotelem in praedicationis, qui uult redire a uitio ad uirtutes, paulatim recedere debet, & secundum gradus uirtutum ascendere: tum secundo, quia secundum doctrinam omnium sanctorum, in uirtutibus primo gradum incipientium, deinde proficientium, & tertio perfectorum attingimus: tum tertio, quia uel loquitur hic Tho. de charitate infusa, uel acquisita. Si de acquisita, illa non est perfectissima uirtus. Si de infusa, tunc constat, quod multe uirtutes sine ea frequenter acquiruntur.

Ad primum horum dicitur, quod primum documentum, scilicet de recessu a uitio, non est Aristotele, sed oppositum potius ab ipso docetur in 2. Ethic. ubi non exemplariter, sed ex proposito docet de uirtutum aliquo uitio, ualde elongare se ab illo.

Secunda Secunda S. Thomae. M 3 debere,

debere, ita ut in aliud extremum vitium videatur declinare, quoniam sic venit ad medium virtutis, quem ad modum faciat volentes curvas virgas dirigere retorquendo prius eas in altera parte. Verumtamen hoc non est a seipso, quoniam ordinem virtutum non attendit, per se loquendo, sed recessum a vicio. Non oportet, nisi virtuosum vitiosum fuisse. Et propterea prima obiectio nihil dicit contra primam virtutem charitatis.

cap. 2. q. 24. art. 1. & 4. D. 302.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, vitium capitale est, ex quo ut frequentius alia vitia oriuntur: vitium autem est contra naturam hominis, in quantum est animal rationale. In his autem, quae contra naturam sunt, paulatim id quod est naturale, corrumpitur. Unde oportet, quod primo recedatur ab eo quod est minus secundum naturam, & ultimo ab eo quod est maxime secundum naturam: quia id quod est primum in constructione, est ultimum in resolutione. Id quod autem est maxime, & primo naturale homini, est quod diligat bonum, & praecipue bonum divinum, & bonum proximi. Et ideo odium, quod dilectioni huic opponitur, non est primum in dilectione virtutis, quae sit per vitia, sed ultimum. Et ideo odium non est vitium capitale.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut dicitur in 7. Physic. Virtus vniuersalis rei consistit in hoc, quod sit bene disposita secundum suam naturam. Et ideo in virtutibus oportet esse primum, & principale, quod est primum, & principale in ordine naturali. Et propter hoc charitas ponitur principalissima virtutum, & eadem ratione odium non potest esse primum in vitiosis, ut dictum est.

AD SECUNDUM dicendum, quod vitium capitale est, ex quo ut frequentius alia vitia oriuntur: vitium autem est contra naturam hominis, in quantum est animal rationale. In his autem, quae contra naturam sunt, paulatim id quod est naturale, corrumpitur. Unde oportet, quod primo recedatur ab eo quod est minus secundum naturam, & ultimo ab eo quod est maxime secundum naturam: quia id quod est primum in constructione, est ultimum in resolutione. Id quod autem est maxime, & primo naturale homini, est quod diligat bonum, & praecipue bonum divinum, & bonum proximi. Et ideo odium, quod dilectioni huic opponitur, non est primum in dilectione virtutis, quae sit per vitia, sed ultimum. Et ideo odium non est vitium capitale.

In corp. ar.

AD hoc dicitur, quod odium vitium proculdubio est vitium malum non rationale, & est respectu mali apparentis quidem ut persona odio habita: veri autem ut concupit persona odio habita. Ita quod sicut amor est respectu boni ut persona amata (Amatur enim persona ut bona, & est etiam respectu boni ut concupit persona amata: concupiscit enim amas aliquem bonum illi) ita vitium, quod est odium terminatur ad personam sub ratione mali, quae tamen in veritate est bona. Et propterea respectu personae odio habita, odium est respectu boni secundum rem: mali autem secundum apparentiam, & terminatur ad malum concupitum illi sub ratione mali. Et ideo respectu concupit odium est mali et secundum veritatem, ut patet cum quis proximum odio habet, volens illi malum mortis. Considerat enim quod odium, ut terminatur ad proximum, est respectu boni secundum rem mali, aut secundum estimationem sui: ut uero terminatur ad mortem uolitam illi, terminatur ad malum secundum veritatem, & secundum estimationem. Unde patet responsio ad argumentum, quia cum quaeritur, ut est respectu mali: Respondetur quod diuersimode unum & idem odium est respectu uniusquodque: non respectu veri mali ut concupit. Et propterea non sequitur quod argumentum concludit: & est respectu boni, & tamen mali ut persona odio habita. Et propterea non

sequitur, quod odium appetatur uerum bonum, ut patet in ar. 5. & 6. eiusdem q. 3. 4. dubium occurrentibus videtur contra dictum. Iam enim dicitur quod participatur in omni peccato mortali, & quod participatur in peccato in proximum, immo peccatur

odium mali, quod contrariatur naturali bono, est primum inter passionis animae, sicut & amor naturalis boni: sed odium boni naturalis non potest esse primum, sed habet rationem ultimi: quia tale odium attestatur corruptioni naturae factae, sicut & amor extranei boni.

AD TERTIUM dicendum, quod duplex est malum, quod dicitur uerum, quod si repugnat naturali bono: & huiusmodi mali odium potest habere rationem prioritatis inter passionis. Est autem aliud malum non uerum, sed apparatus, quod est uerum bonum & con naturale, sed aestimatur ut malum propter corruptionem naturae, & huiusmodi mali odium oportet, quod sit in ultimo. Hoc autem odium est uitiolum, non autem primum bonum.

ARTICULVS VI.

Vitium odium oritur ex inuidia.

AD SEXTUM sic proceditur. Videtur, quod odium non oritur ex inuidia. Inuidia enim est tristitia quaedam de alienis bonis. Odium autem non oritur ex tristitia, sed potius ex eo uerso: tristamur enim de praesentia malorum, quae odimus. Ergo odium non oritur ex inuidia.

AD hoc dicitur, quod odium vitium proculdubio est vitium malum non rationale, & est respectu mali apparentis quidem ut persona odio habita: veri autem ut concupit persona odio habita. Ita quod sicut amor est respectu boni ut persona amata (Amatur enim persona ut bona, & est etiam respectu boni ut concupit persona amata: concupiscit enim amas aliquem bonum illi) ita vitium, quod est odium terminatur ad personam sub ratione mali, quae tamen in veritate est bona. Et propterea respectu personae odio habita, odium est respectu boni secundum rem: mali autem secundum apparentiam, & terminatur ad malum concupitum illi sub ratione mali. Et ideo respectu concupit odium est mali et secundum veritatem, ut patet cum quis proximum odio habet, volens illi malum mortis. Considerat enim quod odium, ut terminatur ad proximum, est respectu boni secundum rem mali, aut secundum estimationem sui: ut uero terminatur ad mortem uolitam illi, terminatur ad malum secundum veritatem, & secundum estimationem. Unde patet responsio ad argumentum, quia cum quaeritur, ut est respectu mali: Respondetur quod diuersimode unum & idem odium est respectu uniusquodque: non respectu veri mali ut concupit. Et propterea non sequitur quod argumentum concludit: & est respectu boni, & tamen mali ut persona odio habita. Et propterea non

AD hoc dicitur, quod odium vitium proculdubio est vitium malum non rationale, & est respectu mali apparentis quidem ut persona odio habita: veri autem ut concupit persona odio habita. Ita quod sicut amor est respectu boni ut persona amata (Amatur enim persona ut bona, & est etiam respectu boni ut concupit persona amata: concupiscit enim amas aliquem bonum illi) ita vitium, quod est odium terminatur ad personam sub ratione mali, quae tamen in veritate est bona. Et propterea respectu personae odio habita, odium est respectu boni secundum rem: mali autem secundum apparentiam, & terminatur ad malum concupitum illi sub ratione mali. Et ideo respectu concupit odium est mali et secundum veritatem, ut patet cum quis proximum odio habet, volens illi malum mortis. Considerat enim quod odium, ut terminatur ad proximum, est respectu boni secundum rem mali, aut secundum estimationem sui: ut uero terminatur ad mortem uolitam illi, terminatur ad malum secundum veritatem, & secundum estimationem. Unde patet responsio ad argumentum, quia cum quaeritur, ut est respectu mali: Respondetur quod diuersimode unum & idem odium est respectu uniusquodque: non respectu veri mali ut concupit. Et propterea non sequitur quod argumentum concludit: & est respectu boni, & tamen mali ut persona odio habita. Et propterea non

AD hoc dicitur, quod odium vitium proculdubio est vitium malum non rationale, & est respectu mali apparentis quidem ut persona odio habita: veri autem ut concupit persona odio habita. Ita quod sicut amor est respectu boni ut persona amata (Amatur enim persona ut bona, & est etiam respectu boni ut concupit persona amata: concupiscit enim amas aliquem bonum illi) ita vitium, quod est odium terminatur ad personam sub ratione mali, quae tamen in veritate est bona. Et propterea respectu personae odio habita, odium est respectu boni secundum rem: mali autem secundum apparentiam, & terminatur ad malum concupitum illi sub ratione mali. Et ideo respectu concupit odium est mali et secundum veritatem, ut patet cum quis proximum odio habet, volens illi malum mortis. Considerat enim quod odium, ut terminatur ad proximum, est respectu boni secundum rem mali, aut secundum estimationem sui: ut uero terminatur ad mortem uolitam illi, terminatur ad malum secundum veritatem, & secundum estimationem. Unde patet responsio ad argumentum, quia cum quaeritur, ut est respectu mali: Respondetur quod diuersimode unum & idem odium est respectu uniusquodque: non respectu veri mali ut concupit. Et propterea non sequitur quod argumentum concludit: & est respectu boni, & tamen mali ut persona odio habita. Et propterea non

AD hoc dicitur, quod odium vitium proculdubio est vitium malum non rationale, & est respectu mali apparentis quidem ut persona odio habita: veri autem ut concupit persona odio habita. Ita quod sicut amor est respectu boni ut persona amata (Amatur enim persona ut bona, & est etiam respectu boni ut concupit persona amata: concupiscit enim amas aliquem bonum illi) ita vitium, quod est odium terminatur ad personam sub ratione mali, quae tamen in veritate est bona. Et propterea respectu personae odio habita, odium est respectu boni secundum rem: mali autem secundum apparentiam, & terminatur ad malum concupitum illi sub ratione mali. Et ideo respectu concupit odium est mali et secundum veritatem, ut patet cum quis proximum odio habet, volens illi malum mortis. Considerat enim quod odium, ut terminatur ad proximum, est respectu boni secundum rem mali, aut secundum estimationem sui: ut uero terminatur ad mortem uolitam illi, terminatur ad malum secundum veritatem, & secundum estimationem. Unde patet responsio ad argumentum, quia cum quaeritur, ut est respectu mali: Respondetur quod diuersimode unum & idem odium est respectu uniusquodque: non respectu veri mali ut concupit. Et propterea non sequitur quod argumentum concludit: & est respectu boni, & tamen mali ut persona odio habita. Et propterea non

AD hoc dicitur, quod odium vitium proculdubio est vitium malum non rationale, & est respectu mali apparentis quidem ut persona odio habita: veri autem ut concupit persona odio habita. Ita quod sicut amor est respectu boni ut persona amata (Amatur enim persona ut bona, & est etiam respectu boni ut concupit persona amata: concupiscit enim amas aliquem bonum illi) ita vitium, quod est odium terminatur ad personam sub ratione mali, quae tamen in veritate est bona. Et propterea respectu personae odio habita, odium est respectu boni secundum rem: mali autem secundum apparentiam, & terminatur ad malum concupitum illi sub ratione mali. Et ideo respectu concupit odium est mali et secundum veritatem, ut patet cum quis proximum odio habet, volens illi malum mortis. Considerat enim quod odium, ut terminatur ad proximum, est respectu boni secundum rem mali, aut secundum estimationem sui: ut uero terminatur ad mortem uolitam illi, terminatur ad malum secundum veritatem, & secundum estimationem. Unde patet responsio ad argumentum, quia cum quaeritur, ut est respectu mali: Respondetur quod diuersimode unum & idem odium est respectu uniusquodque: non respectu veri mali ut concupit. Et propterea non sequitur quod argumentum concludit: & est respectu boni, & tamen mali ut persona odio habita. Et propterea non

AD hoc dicitur, quod odium vitium proculdubio est vitium malum non rationale, & est respectu mali apparentis quidem ut persona odio habita: veri autem ut concupit persona odio habita. Ita quod sicut amor est respectu boni ut persona amata (Amatur enim persona ut bona, & est etiam respectu boni ut concupit persona amata: concupiscit enim amas aliquem bonum illi) ita vitium, quod est odium terminatur ad personam sub ratione mali, quae tamen in veritate est bona. Et propterea respectu personae odio habita, odium est respectu boni secundum rem: mali autem secundum apparentiam, & terminatur ad malum concupitum illi sub ratione mali. Et ideo respectu concupit odium est mali et secundum veritatem, ut patet cum quis proximum odio habet, volens illi malum mortis. Considerat enim quod odium, ut terminatur ad proximum, est respectu boni secundum rem mali, aut secundum estimationem sui: ut uero terminatur ad mortem uolitam illi, terminatur ad malum secundum veritatem, & secundum estimationem. Unde patet responsio ad argumentum, quia cum quaeritur, ut est respectu mali: Respondetur quod diuersimode unum & idem odium est respectu uniusquodque: non respectu veri mali ut concupit. Et propterea non sequitur quod argumentum concludit: & est respectu boni, & tamen mali ut persona odio habita. Et propterea non